

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6781/2567

บริษัท น.โจทก์ นางสาว น. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 686, ป.วิ.พ. มาตรา 198 ทวิ, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7, ป.วิ.พ. มาตรา 142, ป.พ.พ. มาตรา 204

ย่อ / หลักกฎหมาย

สิทธิในการฎีกาเป็นสิทธิเฉพาะตัวจำเลยแต่ละคน จำเลยที่ 1 จึงไม่อาจฎีกาว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ได้ และในส่วนจำเลยที่ 2 และที่ 3 ไม่อาจฎีกาว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 4 และที่ 5 ได้เช่นกัน ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ 1 กับไม่รับวินิจฉัยของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ 4 และที่ 5 ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า โจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวไปยัง จำเลยที่ 2 และที่ 3 ผู้ค้าประกันหลังจากวันที่จำเลยที่ 1 ลูกหนี้ขึ้นต้นผิदनัด ตาม ป.พ.พ. มาตรา 686 วรรคหนึ่ง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 3 อย่างไรก็ตาม สำหรับความรับผิดชอบของ จำเลยที่ 4 และที่ 5 ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่าย ชนะคดีโดยจำเลยที่ 4 และที่ 5 ขาดนัดยื่นคำให้การได้ เมื่อศาลเห็นว่าคำฟ้องของโจทก์มีมูลและไม่ ขัดต่อกฎหมาย ในการนี้ศาลจะยกขึ้นอ้างโดยลำพังซึ่งข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ของประชาชนก็ได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 198 ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โจทก์มีหนังสือถึงจำเลยที่ 4 และที่ 5 ไปในคราว เดียวกันกับการบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้โดยไม่มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ 4 และที่ 5 หลังจากจำเลยที่ 1 ผิดนัด โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 4 และที่ 5 ผู้ค้าประกันได้ เช่นเดียวกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยที่ 4 และที่ 5 มิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 142 (5) ประกอบ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 โจทก์ฟ้อง ขอให้บังคับจำเลยทั้งห้า ร่วมกันชำระเงิน 484,060.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15

คำพิพากษา

ต่อปี ของต้นเงิน 210,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ให้การว่า โจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวการผิदनัดไปยังจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ภายในกำหนด 60 วัน นับแต่จำเลยที่ 1 ผิดนัด ขอให้ยกฟ้อง จำเลยที่ 4 และที่ 5 ขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้น พิพากษาให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 359,881.64 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี ของต้นเงิน 210,000 บาท นับแต่วันที่ 25 กันยายน 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ กับให้ จำเลยที่ 1 ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ ค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ชนะคดี โดย กำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ และให้ยกฟ้องโจทก์ สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ให้เป็นพับ ค่าขออื่น นอกจากนี้ให้ยก โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 แผนกคดีผู้บริโภคพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลย ทั้งห้าร่วมกันชำระเงิน 87,164.38 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี ของต้นเงิน 75,000 บาท นับแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และร่วมกันชำระเงิน 137,012.05 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี ของต้นเงิน 135,000 บาท นับแต่วันที่ 1

พฤษภาคม 2555 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยทั้งห้าร่วมใช้ค่าฤชาธรรมเนียมในศาลชั้นต้นแทนโจทก์ ค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ขณะคดีในชั้นอุทธรณ์ นอกจากที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า โจทก์เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการผลิตและค้าขายน้ำตาลทราย จำเลยที่ 1 เป็นเกษตรกรทำไร่อ้อย เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2554 และวันที่ 24 มีนาคม 2554 จำเลยที่ 1 กู้ยืมเงิน 75,000 บาท และ 135,000 บาท ไปจากโจทก์ตามลำดับ ตกลงชำระดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับแต่วันที่เช็กถึงกำหนดจ่ายเงิน ซึ่งตามสัญญากู้ยืมฉบับแรกเช็กถึงกำหนดจ่ายเงินวันที่ 22 มีนาคม 2554 ส่วนสัญญากู้ยืมฉบับที่สองเช็กถึงกำหนดจ่ายเงินวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555 กรณีผิดสัญญายอมให้คิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี วันที่ 8 มีนาคม 2554 จำเลยทั้งห้าทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้อันเกิดจากการทำนิติกรรมใดกับโจทก์ โดยจะร่วมกันรับผิดชอบไม่ว่าหนี้จะเกิดขึ้นและมีอยู่แล้วหรืออาจจะเกิดขึ้นจากการทำนิติกรรมภายหลัง และวันที่ 24 มีนาคม 2554 โจทก์และจำเลยที่ 1 ทำสัญญาซื้อขายอ้อยในฤดูหีบปี 2554/2555 จำนวน 300 เมตริกตัน ตามสัญญากู้ยืมเงิน ใบสำคัญจ่ายค่าเช่าที่ดิน สำเนาสัญญาค้ำประกันกลุ่ม และสัญญาซื้อขายอ้อย คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ซึ่งได้รับอนุญาตให้ฎีกาประการแรกว่า สัญญากู้ยืมเงินได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินหรือไม่ เห็นว่า ตามสัญญากู้ยืมเงิน มีข้อตกลงให้โจทก์หักเงินชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงินจากเงินค่าอ้อยที่จำเลยที่ 1 นำมาขายให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้ทั้งหมดให้เสร็จสิ้นไปภายใน 730 วัน นับจากวันทำสัญญา และภายใน 365 วัน นับจากวันทำสัญญา หรือในทันทีที่จำเลยที่ 1 ผิดสัญญานี้ หรือผิดสัญญาซื้อขายอ้อยที่จำเลยที่ 1 ทำไว้กับโจทก์อีกส่วนหนึ่งต่างหาก ดังนี้ การที่โจทก์ตกลงให้จำเลยที่ 1 กู้ยืมเงิน 2 ฉบับ เพื่อนำไปชำระค่าเช่าที่ดินเพาะปลูกและบำรุงอ้อย โดยมีข้อตกลงว่าเมื่อได้ผลผลิตแล้วจำเลยที่ 1 จะนำอ้อยมาส่งขายให้แก่โจทก์และยินยอมให้โจทก์หักเงินค่าอ้อยเพื่อชำระหนี้ที่จำเลยที่ 1 กู้ยืมไป ซึ่งเป็นการตกลงเรื่องวิธีการชำระหนี้โดยส่งมอบอ้อยแทนเงิน การชำระหนี้จึงขึ้นกับผลผลิตและระยะเวลาที่ตัดอ้อย ตลอดถึงวันที่โจทก์จะต้องออกประกาศกำหนดปิดหีบอ้อยเพื่อให้ชาวไร่อ้อยทำการตัดอ้อยส่งให้แก่โรงงานโจทก์ภายในกำหนดด้วย ประกอบกับเมื่อพิจารณาข้อตกลงในสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาซื้อขายอ้อยตลอดจนปกติประเพณีของการปลูกและซื้อขายอ้อยตามฤดูกาลประกอบกันแล้ว กำหนดเวลาชำระหนี้เงินกู้จึงแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ กรณีที่จำเลยที่ 1 ส่งอ้อยให้แก่โจทก์ตามสัญญาซื้อขายอ้อย กับกรณีที่จำเลยที่ 1 ผิดสัญญากู้ยืมเงินในประการอื่นหรือผิดสัญญาซื้อขายอ้อย เมื่อข้อเท็จจริงฟังยุติได้ว่า จำเลยที่ 1 ผิดสัญญาซื้อขายอ้อยไม่ส่งมอบอ้อยให้แก่โจทก์ได้เลยภายในฤดูกาลหีบอ้อยประจำปี 2554/2555 จึงต้องถือว่าจำเลยที่ 1 ผิดสัญญาซื้อขายอ้อยทำให้หนี้เงินกู้ครบกำหนดชำระในวันที่โจทก์ปิดหีบอ้อยในฤดูกาลผลิตปี 2554/2555 ซึ่งในเรื่องของวันปิดหีบอ้อยและการคำนวณเงินค่าอ้อยนั้น โจทก์มีนายสัญญา ลูกจ้างโจทก์เป็นพยานเบิกความว่า โจทก์ประกาศวันปิดหีบอ้อยฤดูกาลผลิตปี 2555/2556 ภายในวันที่ 25 มีนาคม 2556 จากนั้นฝ่ายบัญชีจะคำนวณเงินค่าอ้อยหักชำระหนี้เงินกู้ภายในวันที่ 31 มีนาคม 2556 และประกาศวันปิดหีบอ้อยฤดูกาลผลิตปี 2554/2555 ภายในวันที่ 23 เมษายน 2555 จากนั้นฝ่ายบัญชีจะคำนวณเงินค่าอ้อยหักชำระหนี้เงินกู้ภายในวันที่ 30 เมษายน 2555 จากคำเบิกความของพยานโจทก์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวันปิดหีบอ้อยไม่อาจกำหนดวันแน่นอน โจทก์

จะต้องมีประกาศปิดหีบอ้อยก่อน และโจทก์ยังต้องคำนวณเงินค่าอ้อยหักชำระหนี้เงินกู้ซึ่งไม่ตรงกับวันที่โจทก์ประกาศปิดหีบอ้อยและไม่ตรงกับวันที่ระบุในสัญญากู้ยืมเงิน ทั้งการหักเงินค่าอ้อยชำระหนี้ยังมีเงื่อนไขหลายประการ ดังนี้ เมื่ออนุมานจากพฤติการณ์ประเพณีของการปลูกและซื้อขายอ้อย จึงฟังได้ว่าหนี้เงินกู้ถึงกำหนดชำระเมื่อสิ้นสุดการผลิตอ้อย แต่เมื่อขณะทำสัญญากู้ยืมเงินและสัญญาซื้อขายอ้อยยังไม่อาจทราบได้ว่าโจทก์จะประกาศวันปิดหีบอ้อยเมื่อใดจึงเป็นสัญญาที่มีได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทิน โจทก์จะต้องเตือนหรือบอกกล่าวกำหนดเวลาพอสมควรให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 204 วรรคหนึ่ง หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระจึงจะถือว่าจำเลยที่ 1 ผิดนัด ข้อเท็จจริงได้ความว่าโจทก์มีหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563 ให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ภายใน 7 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือทวงถาม จำเลยที่ 1 ได้รับหนังสือทวงถามเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2563 แต่ไม่ชำระหนี้จึงตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2563 โจทก์จึงมีสิทธิเรียกดอกเบี้ยผิดนัดนับแต่วันดังกล่าวเป็นต้นไป ซึ่งดอกเบี้ยผิดนัดศาลชั้นต้นกำหนดให้อัตราร้อยละ 12 ต่อปี จำเลยที่ 1 ไม่อุทธรณ์จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 วินิจฉัยว่า สัญญากู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ได้กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ตามวันแห่งปฏิทินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 204 วรรคสองนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ฟังขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 ซึ่งได้รับอนุญาตให้ฎีกาข้อต่อไปว่า จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ต่อโจทก์หรือไม่ เพียงใด เห็นว่า สิทธิในการฎีกาเป็นสิทธิเฉพาะตัวจำเลยแต่ละคน จำเลยที่ 1 จึงไม่อาจฎีกาว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ได้ และในส่วนจำเลยที่ 2 และที่ 3 ไม่อาจฎีกาว่าโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 4 และที่ 5 ได้เช่นกัน ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ 1 กับไม่รับวินิจฉัยฎีกาของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ในส่วนที่เกี่ยวกับจำเลยที่ 4 และที่ 5 เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยที่ 1 ตกเป็นผู้ผิดนัดเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2563 ดังที่วินิจฉัยข้างต้น อันเป็นเวลาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 20) ใช้บังคับแล้ว แม้สัญญากู้ยืมเงินกับสัญญาค้ำประกันจะทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับก็ตาม แต่ตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้ใช้บังคับกับกรณีนี้ที่ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ความรับผิดชอบของจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ผู้ค้ำประกัน จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 686 ที่แก้ไขใหม่ ที่บัญญัติว่า เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ... แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า โจทก์มีหนังสือถึงจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ลงวันที่ 15 กันยายน 2563 ขอให้ชำระเงินตามภาระหนี้ค้ำประกัน โดยหนังสือฉบับดังกล่าวออกไปในคราวเดียวกันกับหนังสือบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ หลังจากนั้นไม่ปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวใด ๆ ไปยังจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 อีก กรณีจึงเป็นหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ชำระหนี้ก่อนวันที่จำเลยที่ 1 ผิดนัดถือไม่ได้ว่าหนังสือดังกล่าวเป็นหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา 686 วรรคหนึ่ง เมื่อโจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ 2 และที่ 3 ผู้ค้ำประกันหลังจากวันที่จำเลยที่ 1 ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัดตามบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 2 และที่ 3 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาให้จำเลยที่ 2 และที่ 3 รับผิดชอบนั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยที่ 2 และที่ 3 ฟังขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับความรับผิดชอบของจำเลยที่ 4 และที่ 5 ซึ่งขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดให้โจทก์เป็นฝ่ายชนะคดีโดยจำเลยที่ 4 และที่ 5 ขาดนัดยื่นคำให้การได้

เมื่อศาลเห็นว่าคำฟ้องของโจทก์มีมูลและไม่ขัดต่อกฎหมาย ในการนี้ศาลจะยกขึ้นอ้างโดยลำพังซึ่งข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 198 ทวิ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. 2551 มาตรา 7 ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โจทก์มีหนังสือถึงจำเลยที่ 4 และที่ 5 ลงวันที่ 15 กันยายน 2563 ขอให้ชำระเงินตามภาระค่าประกันไปในคราวเดียวกันกับการบอกกล่าวทวงถามให้จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ 4 และที่ 5 ผู้ค้ำประกันได้เช่นเดียวกัน ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้จำเลยที่ 4 และที่ 5 มิได้ฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 (5) ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภคน พ.ศ. 2551 มาตรา 7 พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 75,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับแต่วันที่ 22 มีนาคม 2554 และชำระเงิน 135,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 8 ต่อปี นับแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2555 เป็นต้นไป และดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 12 ต่อปี ของต้นเงิน 210,000 บาท นับแต่วันที่ 25 กันยายน 2563 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้ ดอกเบี้ยต้องไม่เกิน 274,060.67 บาท ให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 2 ถึงที่ 5 ทั้งสามศาล และค่าฤชาธรรมเนียมระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ 1 ชั้นฎีกาให้เป็นพับ นอกจากนี้แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6

องค์คณะ

ศตวรรษ ทาแก้ว · ทวีศักดิ์ อนุนาทรรัตนกุล · ชวลิต อิศรเดช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6781/2567>